

שם הכלי: זיכרון פעיל - חזרה ברצף על מילים שהנבחן השלים (יכולת זיכרון לעובדות), מתוך: "מבחן א-ת": מערכת לאבחון ליקויים בתהליכי קריאה וכתביה על פי נורמות ארציות

פותח בשנת: 2006, על ידי: שני, לחמן, שלם, בהט וזייגר (2006)

1	מטרת הכלי	מבחני הזיכרון המילולי בודקים יכולת אחסון בזיכרון של חומר מילולי ושינוני, תוך הפניית קשב לגירויים מושמעים נוספים ואחסונם בו זמנית. מבחן זה בוחן את הזיכרון לעובדות הפעיל באמצעות בחינת היכולת לשמר מילים שהושמעו תוך קליטה של גירויים מילוליים נוספים ושחזור מילים אלה ברצף.
2	סוג כלי המחקר	מבחן
3	אוכלוסיית היעד	ילדים : כיתות ב' – ג'
4	אופי הדיווח	מבחן השלמת מילה
5	מבנה הכלי	במבחן מושמעים משפטים פשוטים ברמת מורכבות נמוכה לנבחן והוא מתבקש להשלים את המילה האחרונה. לאחר ששמע סדרת משפטים והשלים בהם את המילה החסרה, על הנבחן לחזור על כל המילים שהשלים על פי סדר הופעתם. דוגמא: "על הלוח כותבים ב_____ (גיר)", "את החלב נותנת _____ (הפרה)". על הנבחן לחזור על המילים: "גיר", "פרה". במבחן 5 דרגות קושי בהם יש להשלים מילים בשני משפטים ועד לשישה משפטים.
6	סוג סולם המדידה	תשובות נכונות נחשבות אלו אשר מתאימות למשפט. למטרת חישוב ציון המבחן כל מילה שנזכרה מקבלת נקודה. באם הנבחן חוזר על המילים על פי הרצף שהושמע על המילים הוא זוכה בנקודת בונוס נוספת.
7	אופן העברת המבחן	במהלך המבדקים הנבחנים לא קיבלו משוב על קריאתם ושגיאותיהם לא תוקנו ונרשמו בדפי רישום הממצאים. בשל אופי אוכלוסיית הנבדקים, בוצעו מספר התאמות בעת העברת המבדקים: במידה והנבדק התקשה להעביר עמודים הוא קיבל עזרה מהבוחנת. בנוסף, לכל המתקשים במעקב אחר הכתוב ניתנה תמיכה בדמות מעקב אצבע אחר המילים שנעשה על ידי הבוחנת.
8	אורך הכלי	כ- 40 משפטים
9	מהימנות	רייטר, שינגרוס ושני (2011): "מהימנות המבחנים (האבחון א-ת) חושבה ברוב המבחנים באמצעות מדד α של קרונובר ומתאם עם נוסח מקביל והינה גבוהה".
10	תקיפות	רייטר, שינגרוס ושני (2011): "האבחון (א-ת) הועבר לאוכלוסיות בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד לתלמידים עם לקויות למידה ולו תוקף מבחין ומדדים עבור קבוצות אלו. המדגם עליו תוקננו המבחנים הינו רב היקף ורחב מאפיינים (מגדר, מצב סוציו אקונומי, שיוך דתי וסוג הכיתות)".

רשימת מחקרי קרן של"ם אשר עשו שימוש בכלי:

מק"ט	שם המחקר
49	פרופ' שונית רייטר, גב' אביבית שינגרוס, ד"ר מיכל שני (2011). "לקרוא את העולם" - הזדמנות שנייה בלימוד קריאה: השפעתה של תכנית התערבות אוריינית על מיומנות הקריאה ומתוך כך, איכות החיים של בוגרים עם מגבלה קוגניטיבית. אונ' חיפה.

זיכרון פעיל - חזרה ברצף על מילים שהנבחר השלים (זיכרון עובדות)

מתוך "מבחן א-ת": מערכת לאבחון ליקויים בתהליכי קריאה וכתביבה על פי נורמות ארציות

(שני, לחמן, שלם, בהט וזייגר, 2006)

עזרים לבוחן:

לפניך: דף ובו טבלה הכוללת

ר	ך	נו	ש
---	---	----	---

קבוצות של משפטים להשלמה,

טבלת ציינון (בחוברת רישום

וסיכום ממצאים)

הוראות העברה:

שימו לב: מבחן זה מוקרא לנבדק ולא מוצג לפניו.

1. אמור לנבדק: "אני אשמיע לך משפטים. בסוף כל משפט חסרה מילה. אתה צריך קודם, בשלב הראשון, להשלים את המילה החסרה בכל משפט. ואחר כך בשלב השני, אתה צריך לחזור על כל המילים שהשלמת בכל המשפטים לפי הסדר שאמרת אותן. אמור לנבדק: "בוא ננסה שני משפטים לדוגמא: אני אגיד לך שני משפטים ואתה תשלים את המילים החסרות בסוף כל משפט".

דוגמא: כשלא רואים, מרכיבים _____ (משקפים).

דגל ישראל הוא בצבעים כחול ו- _____? (לבן).

אמור לנבדק: "עכשיו, חזור על המילים שאתה השלמת, לפי הסדר".

הנבדק צריך להגיד: "משקפים- לבן"

2. השמע לנבדק את פריטי המבחן.

3. שימו לב: ההשמעה היא על פי שורות, מימין לשמאל, ולא על פי טורים. מתחילים בתא הראשון (העליון)- התא של "ניסיון 1" ועוברים לתא הראשון (העליון) של "ניסיון 2", ומשם אל התא השני של "ניסיון 1" ואל התא השני של "ניסיון 2", וכך הלאה.

הוראות הצינון:

- יש לרשום במדויק, על הקווים המרוסקים, את מילים בסדר שבו אמר אותם הנבחר (אם הנבדק אמר מילה שונה מהמצופה- יש לרשום אותה ליד המילים בסוגריים).
- כל מילה שהנבדק זכר מקבלת נקודה אחת (כולל מילים החורגות מן המצופה). נקודת בונוס אחת מוענקת על זכירה של כל המילים ברצף הנכון בכל ניסיון.

זיכרון פעיל- חזרה ברצף על המילים שהנבדק השלים

יש לרשום מעל רצפי הנקודות את המילים שהנבדק זוכר. יש להעניק ניקוד לכל ניסיון בודד וכן סה"כ ניקוד לשני הניסיונות שבשורה. לבסוף יש למלא את הטבלה התחתונה.

ניסיון 1	ניקוד	ניסיון 2	ניקוד	סה"כ
על הלוח כותבים ב (גיר). את החלב נותנת ה (פרה).		תרנגולת מטילה (ביצה). הירח מאיר ב (לילה).		
מטוס טס גבוה ב (שמים). בסתיו נושרים מהעץ (עלים) על מכתב מדביקים (בול).		מכונית עוצרת באור (אדום). תמונה תולים על ה (קיר). כביש חומים במעבר (חצייה)		
את הכביסה תולים על (חבל). לתפוז יש צבע (כתום). לאוטו יש ארבעה (גלגלים). כ בוקר זורחת ה (שמש).		בחורף נושבת (רוח). בחג הפסח אוכלים (מצות). אנייה שטה ב (ים). ללימון יש צבע (צהוב).		
ביום כיפור תוקעים ב (שופר). בידיים יש עשר (אצבעות). לפחם יש צבע (שחור). לקראאת סוכות בונים (סוכה). מכונית נוסעת באור (ירוק)		לשלג יש צבע (לבן). ציפור מטילה ביצים ב (קן). כלב מכשכש ב (זנב). לתפוז מקלפים את ה (קליפה). לסוכר יש טעם (מתוק).		
לים יש צבע (כחול). הקוף אוהב לאכול (בננות). אמא אופה עוגה ב (תנור). למלך יש כתר על ה (ראש). טבעת עונדים על ה (אצבע). כשיש חושך מדליקים (אור).		לעגבנייה יש צבע (אדום). לגירפה יש צוואר (ארוך). הרוכב דוהר על ה (סוס). תלמידים לומדים בבית (ספר). לחלב יש צבע (לבן). המכה גרב ב (ארמון).		

מדדים כמותיים	
	מספר מילים שזכר
	מספר רצפים שזכר
	סה"כ ציון מצטבר (הציון המרבי הוא 50)